

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/215004,W-Krakowie-pochowano-kpt-Stanislawa-Pazurkiewicza-zolnierza-AK-wieznia-czasow-st.html>
26.02.2026, 18:43

[Następny](#)

[Powrót](#)

W Krakowie pochowano kpt. Stanisława Pazurkiewicza, żołnierza AK, więźnia czasów stalinowskich

5 marca 2025 r. na cmentarzu Rakowickim w Krakowie odbyły się uroczystości pogrzebowe, zmarłego 27 lutego, w wieku 97 lat, kpt. Stanisława Pazurkiewicza, żołnierza AK, prześladowanego przez reżim komunistyczny, w 2022 r. nagrodzonego przez IPN tytułem Świadek Historii.

05.03.2025

[Armia Krajowa](#) [Świadek Historii](#)

Trumna z ciałem kpt. Pazurkiewicza została złożona do grobu rodzinnego. Uroczystości żałobne odbyły się z asystą wojskową. W imieniu krakowskiego oddziału IPN kwiaty na grobie złożyła zastępca dyrektora Cecylia Radoń.

Kpt. Stanisław Pazurkiewicz

Urodził się w 1928 r. w Krakowie. Był synem Adeli i Stanisława Pazurkiewiczów. W czasie II wojny światowej pracował od 14. roku życia jako sprzedawca i goniec w sklepie w Sukiennicach. Mając 16 lat wstąpił w szeregi Armii Krajowej. Po złożeniu przysięgi przyjął pseudonim „Maks”. Ukończył kurs podoficerski i otrzymał stopień kaprała. Kierował sekcją, która miała w szeregach żołnierzy starszych od niego.

Po wojnie uczył się na trzyletnich kursach maturalnych dla dorosłych. W 1948 r. zaczął studiować architekturę na Politechnice Krakowskiej. 18 października 1949 r., będąc na drugim roku studiów, włączył się w działalność organizacji młodzieżowej „Suwerenność – Honor – Praca”. Po aresztowaniu przez funkcjonariuszy UB został osadzony w więzieniu przy pl. Inwalidów, a potem przy ul. Montelupich.

Przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie został oskarżony o dążenie do obalenia ustroju komunistycznego oraz posiadanie broni. 23 grudnia 1949 r. skazano go na 10 lat więzienia. Wyrok odbywał w więzieniu w Tarnowie, a od 22 listopada 1951 r. w Rawiczu. Został zwolniony 27 grudnia 1954 r.

Był nadal inwigilowany przez UB/SB (sprawa kryptonim „Niepokorny”), nie pozwolono mu kontynuować studiów na Politechnice Krakowskiej. Uczył się w Technikum Budowlanym, a następnie podjął pracę jako asystent projektanta architekta, później jako projektant. Zespół, w którym pracował projektował m.in. os. na Prądniku Czerwonym w Krakowie.

W latach 1977-1988 przewoził na trasie Kraków – Nowy Sącz prasę drukowaną poza cenzurą, w tym bezdebitowe pisma wydawane przez NSZZ „Solidarność”. W tym okresie był w stałym kontakcie z przyjaciółmi z więzienia w Rawiczu – Bogumiłem Studzińskim ze Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”, późniejszym działaczem Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela oraz Henrykiem Ferencem z Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowców.

W 1981 r. został zwolniony z pracy za działalność w „Solidarności” i współorganizację strajku w

biurze. Po stanie wojennym, nie będąc już pracownikiem, razem z kolegami reaktywował „Solidarność” w swojej dawnej firmie. Od 1989 r. należał do Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej i Związku Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego w Krakowie. Stopniowo został awansowany na kolejne stopnie oficerskie. W Związku Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego pełnił m.in. funkcję wiceprezesa. Uczestniczył w zjazdach byłych więźniów w Rawiczu.

W ostatnich latach, ze względu na zły stan zdrowia, rzadko pokazywał się publicznie, natomiast we wcześniejszych był zaangażowany w działalność organizacji kombatanckich. Uczestniczył w spotkaniach z młodzieżą. Złożył relację dla Instytutu im. Pileckiego (w ramach projektu Świadkowie Epoki). Niezwykłym świadectwem wojennej działalności kpt. Pazurkiewicza są spisane własnoręcznie wspomnienia pt. „Dwa i pół roku mojego życia w latach od lipca 1942 do stycznia 1945 roku”.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kraków

Kraków

Armia Krajowa

Pożegnanie